

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Éves díj	10 kor.
Hegyedéves díj	4 "
Helyben békés kordva:	
Éves díj	20 kor.
Hegyedéves díj	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Éves díj	24 kor.
Hegyedéves díj	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 8 óráig
Egy nap után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes mások ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 2.

A Szent István Társulat.

Évről-évre nagyobb jelentőségre emelkedik a Szent István Társulat tevékenysége. »A kisdud makk merész sudárba szökkent,« ezt kevés magyar intézményről lehet olyan igazsággal elmondani, mint a Szent István Társulatról.

A magyar katolicizmus tudományos és irodalmi törekvéseinek gócpontja a Szent István Társulat. Tudományos képzettségű, nemes törekvésektől lelkesített férfiak vezérlik, irányítják tevékenységét, a mely kiterjed a magyar katolicizmusnak minden szükségletére, minden rétegére.

Ünnep a Szent István Társulat közgyűlése mindenkor. Ünnepe a hitnek és a hazafiasságnak, megfelelően ama nagy király nevéhez, a kinek neve a társaság címében ragyog.

Tegnap tartotta közgyűlését a Társulat Budapesten, az egyleti díszteremben. A jelen voltak közül tudósítók a következőket jegyezte fel:

Sinkó József képviselő, Czobor László képviselő, Hehelein Károly a táplébános, Simonyi Semadam, Várady Lipót püspök, gróf Mailáth József, gróf Zichy János, Városey Gyula, Németh Gyula plébános, Zichy Nándor, Giess-

wein Sándor orsz. képviselő, Radnay Farkas, Szentiványi Károly, Mihályfi Farkas egy. tanár, Timon Akos egyet. tanár, Gernoch János, Kiss János egyet. tanár, Molnár János apát, Szmracsányi György képviselő, Erdőssy Károly, Csitáry Béla, Mailáth Géza, Mailáth Gusztáv, Gergely József az Egyházi Közlöny szerkesztője.

Az ünnepi mise után, melyet Városey Gyula érsek celebrált, mely alatt a Stefaneum dal-egylet énekelt, ugyancsak Városey érsek nyitotta meg az ülést.

Szép beszédben a francia és amerikai iskolák viselkedéséből levonva a következtetést, óva int, az ilyen erkölcsstelen elfajulástól.

Üdvözli a társulat nagygyűlését, melyen a hercegprímás megtisztelő megbízásából ő szerencsés elnökölnie. Azután körülbelül így folytatta:

Ha az egyházi közélet terén felmerült tényekre vetjük figyelmünket, lehetetlen a franciaországi egyházi válságról levenni szemünket, melynek tanulságaira már volt alkalmam e díszes helyről már a múlt évben figyelmeztetnem, de amely válság még mindig a világesemények homlokterében áll. Sokan kutatták ennek a válságnak okait és nem kevesen voltak, akik azt a francia papság és különösen a püspöki kar mulasztásának tudták be. Ez az ítélet amilyen téves, olyan igazságtalan. Hivatkozik itt X. Pius pápa április hó 15-én a francia püspöki karhoz intézett allocutiojára,

mely a legnagyobb elismerés és legmelegebb szeretet hangján emlékezett meg a francia papság és püspökök magatartásáról.

Idézi aztán Villard autuni püspök körlevelét. A győztes páholyok a kath. vallás romjain tombolnak és emellett azt hirdetik, hogy Franciaországban vallásszabadság van. A páholy hatalma pedig az iskolákból indul ki. Bizonyosságul idézi egy francia szabadkőmives nyilatkozatát.

A francia viszonyok ismertetése kapcsán áttért azután az érsek a magyar viszonyokra.

— Készséggel elismerem, ugymond, hogy a mostani kormány, de különösen a kulturminiszter jóindulattal van a hitvallásos oktatás iránt, aminek csak a közel múltban adta fényes jelét. De ha most nincs is okunk félni, bölcs előrelátással gondoskodnunk kell arról már most, hogy a bekövetkező veszedelmet elhárítsuk.

Hosszasan fejtegeti a hitvallásos nevelés áldásait és a vallástalan nevelés káros voltát. Az Egyesült Államok példája bizonyítja, hogy a szabad nevelés mily veszedelmes gyümölcsöket terem. A vallástalan nevelés árt az egész nemzetnek, mert annak nemcsak erkölcsi, de fizikai nivóját is süllyeszti. Ha nagy államok kísérleteznek e téren, az még nem oly veszedelmes, ha a saját kárukra akarnak okulni, de Magyarországra min-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Mr. Peabody halála.

Írta: William Hunter.

A General Grant, mely csaknem zsfolyásig megtelt a Mississippin felfelé igyekvő utasokkal, a new-orleansi rakodóparton vesztegelt. A hajó indulása reggeli nyolc órára volt kitűzve, ám a gépnek valami hibája támadt s a gépész nem tudott elkészülni a kiigazítással.

Az utasok zugolódtak, a kapitány káromkodva járt fel-alá a parancsnoki hidon, a legénység egy része pedig a fedélzet karfájához támaszkodva, egykedvűen pöfékelt a rövidszáru orromelegítő-ből. Ben Blower, a vén matróz, köztük volt s bizonyos részvétellel nézte fiatal társát, Jimmyt, aki sárgán és dideregve állt mellette. A fiatal kentucky-i legény ezuttal először járt délen s a három napi ottidőzés alatt, melyhez persze három áttivornázott éj is járult — megkapta New-Orleans veszedelmes ajándékát, a sárgalázat.

Ben Blowerrel tudták társai, hogy ért a gyógytudományhoz, sőt fiatal korában egy ideig gyógyszerészségét volt. Nógatták tehát, hogy Jimmy részére készítsen valami gyógyító keveréket, vagy legalább calomelt adjon be neki, amely nemzeti csodaszer tudvalevőleg minden betegséget meggyógyít.

De Ben Blower kereken megtagadott minden orvosi működést.

— Én többé sohasem keverek semmiféle mérget fiuk, — szölt fejét rázva. — Nem

akarok oly keservesen lakolni, mint néhai boldogult mestereim, akit utolért rettenetes végezete azért a sok gazságért, amit a szenvedő emberiségen elkövetett. És ne legyen a nevem Ben Blower, ha meg nem érdemelte! Hanem, ha már keverni akartok valamit, keverjétek szegény Jimynek egy kis whiskyt vagy julepet, az majd felmelegíti s ami megmarad, — nos, attól nem halunk meg mi sem!

— Jimmyt betuszkolták a kajütbe s egy matróz csakugyan a konyhába ment, hogy a forró szeszes keveréket elkészítse.

A többiek Ben Blower mellett maradtak s a vöröshaju Bill nem tudta megállni, hogy a vén matrózt oldalbe ne bökje:

— Hát hogy is volt csak az a mesterreddel Ben?

Ben elégülten mosolygott, mert várta a kérdést. Lassan, vonatottan kiverte orromelegítője hamuját, azután újra megtömté a pipát és rágyújtott.

— Nem lesz előttemek valami meglepő ujság, — kezdte a többiek feszült figyelmé közt — hogy gyerekkoromban rettenetes vásott kölyök voltam. Sok lopott gyümölcs feküdt meg a gyomromat és sok betörött fej fájult meg utánam. Mint gyermekeik réme, közgyűlölt személyiség voltam a charlestowni szülők előtt s már már arra szövetkeztek, hogy kivernek a városkából; midőn önkényes — azaz nem egészen önkényes — távozással megszabadítottam őket e fáradságtól. Tizennégy éves koromban ugyanis rágyújtottam a házat a sherifre, mert nem akarta megengedni, hogy én akaszszak fel egy szegény ördögöt, akit

az esküdtek lólopásért halálra ítélték. Persze szöknöm kellett, ha nem akartam, hogy én is annak sorsára jussak. Nem hiszem, hogy valaki sirt volna utánam, még apám sem, ha csak Jessi nem, a sherif tizenöt éves leánya.

Rejtekkutakon elhagytam tehát Charlestownt s több napi ut és számtalan csin után a tennesseei Abingtonba érkeztem. A városka anynyira megtetszett nekem, hogy elhatároztam magamban, hogy itt letelepedem. És miután eddig az emberiségnek csak szenvedéseket okoztam, mi sem természetesebb, minthogy a javulás vágyától ösztönözve, ezentul annak javára akartam működni és segédnek ajánlkoztam a városka gyógyszerésznél. Mr Peabody ugyan csodálkozott kissé, midőn a több napi barátságban lero. gyolódott ruhámban beállítottam patikájába, de miután csakhamar belátta, hogy felvilágosodott és vállalkozó szellemű fiatal gentlemannel van dolga, vidáman a markomba csapott.

Amit aztán megtanultam tőle, azért mind a ketten megérdemelnék, hogy a pokolba kerüljünk. Őt bizonyára már utól is érte ez a méltó büntetés, én azonban, ugyilátszik, egyelőre haladékat kaptam. Naphosszat kevertük a különböző növényi és ásványi mérgeket s csakhamar bámulatos jártasságra tettem szert a gyilkos mesterségben. Mivel a gyönyörű babérokat magamnak kellett elvinnem a betegekhez, akik tölük, melleleg mondvá, mindig rosszabbul lettek, rendszerint én kaptam az ütlegeket és szidalmakat ezek hozzátartozóitól. Nem csoda tehát, hogy új életpályámat csakhamar megun-

den kísérlet a pusztulást jelenti. Az iskolának pedig főbenjáró része van a társadalmi fejlődésben. Kéri azért, támogassák az egyházat nevelői hivatásában. A Szent István Társulat e tekintetben szövetségese az egyháznak s így működése már nagyon sok áldással járt. A nagygyűlést ezzel megnyitottnak nyilvánítja.

Ezután Giesswein Sándor apátkanonok terjesztette be alaki jelentését.

Jelentésében a következőket mondotta:

Ami a fánál és növénynél a virág és gyümölcs, az az emberi társadalomnál a kultúra. A növény lebecsátja gyökereit a föld mélységébe, ott keresi táplálékát s egy különös vegyi processussal azt a piszkos sarat szirmaiban átváltoztatja a legrikítóbb színekké s elpárologtatja mint édes illatot.

Az ember pedig a földet turja, hogy táplálkozzék, de nemcsak azért él, hogy táplálkozzék, hanem hogy gondolkozzék. S amit az emberi ész gondol és kigondol s amely gondolatát az emberi észnek emberi kezek megtestesítik, az az emberi társadalom virága; a művelődés, a kultúra.

A kultúra tehát a munka terméke és pedig, hogy úgy mondjam, a hatványozott munkaké. Az elsőfoku munka, miként a fa gyökere, a táplálékot szerzi be, s midőn a törzs megerősödött és megizmosodott, mikor már vannak ennek a fának ágai és levelei, akkor jön a bimbófakadás és virágnnyílás korszaka s a virágból lesz majd a gyümölcs, ha a nemzeti jólét napja megérleli.

Minden virágban van valami ideális, valami poézis s mégis a legrealisabb célokat, a fajfenntartás céljait szolgálja. A kultúra is az emberi tevékenység ideális része s mégis ez az, ami a népek valódi fennállását biztosítja s így a fennmaradás realizmusát szolgálja. A kultúra virágából gyümölcs lesz, mely megint a nemzeti erősödés magvait hinti szét. Sőt még töb-

bet is tesz. A kultúra a nemzeteknek halhatatlanságot biztosít. A birodalmak, melyeket véres háborúk forrasztottak össze, széthullanak; a népeket új jövevények fölszivják. De az, amit emberi gondolat megteremtett és a kéz munkájával megörökített, az többé el nem mulik.

S ebben különbözik az ember tevékenysége az állatétól. Az állati tevékenység a fizikumra szorítkozik, az emberé azon fölül emelkedik. Sőt mintegy vele ellentétes irányban működik és ép ez által lesz urává.

A művelődés — így szól az amerikai szociologus Lester Ward — mint az állati körön felülemelkedő emberi fejlődés, az ész ökonomiája szerint halad előre, míg az állatok fejlődése az élet ökonomiája szerint megy végbe. Az ökonomiának e két fajtája közti különbség fundamentális. Azok nemcsak nem hasonlók, hanem egyik a másiknak egyenes ellentéte.*

A művelődés ennél fogva elképzelhetetlen magasabb idealizmus nélkül, amely az emberi tevékenységet az élet ökonomiájából fölemeli az ész ökonomiájába.

S azért a művelődésért lelkesedő embernek a szíve összeszorul annak láttára, hogy manapság mindenfelé tudományos könyvekben egyetemi katedrákon és népgyűléseken egyaránt azt a materializmust hirdetik, mely végső elemzésében kell, hogy minden művelődésnek megakasztója legyen, mert az embert visszaszorítja a felsőbb fejlődési fokozatból az alsóbb fokozatra, az állatéra. Hisz nem látjuk-e máris, hogy vannak, kik azokat a materialisztikus és utilitarista elveket az oktatásnál, nevelésnél és a társadalmi berendezkedésnél is hangoztatják. Azt mondják: mi hasznom ebből? — és egyedül e szerint mérlegelik a dolgok értékét. E szerint taxálják az iskolában a vallástanítást s egyáltalán az ideális tantárgyakat s ennek következtében e szerint kell taxálniok az életben az erkölcs i-

séget, az ethikai igazságokat s az igazságosságot, és kétségkívül a hazafiságot is.

Nemzeti fejlődésünknek és kulturánknak senki nagyobb szolgálatot nem tehet, mintha ézzel az áramlattal szembeszáll és annak számára megtartja és fejleszti azokat a szerveket, melyek a magasabb rendű munkára képesítettek s ezáltal az alsóbb rendűt is annál értékesebbé és becsesebbé teszik, mint olyan tápláló gyökeret, mely nélkül virág nem fejlődhetik.

Ebben az irányban működött társulatunk feladatának hivatászerű feljlesztésében és ebben az irányban kíván működni a jövőben is.

Igazgatónak Erdősi Károlyt választották meg egyhangú lelkesedéssel.

Erdősi Károly igazgató megköszönte a bizalmat.

Ezt a megtisztelő állást nem remélte. Ő félt ettől a megtiszteléstől. Gyakran töltött álmatlan éjszakát és félt, remégett attól, hogy a tisztséget betölteni nem lesz képes és így most a választmány azt bizonyítja, hogy igen érdemes. Ő ebben az isteni gondviselést látja. Ez alkalommal nem mondhat programot, mert hiszen az igazgató nem irányít, hanem vezet. Ő aki ma eddig idősenek tartotta magát, most egyszerre legényéletbe lépett. Nagyon szépen köszöni a megválasztást.

Ezután előterjesztette a kiváló gonddal készült igazgatói jelentést, a melyet általános elismeréssel fogadtak.

Következtek a választások:

Szt. Istv. Társ. LIII. közgyűlése az igazgató választmány hozzájárulása alapján megválasztásra ajánla a következők: *fővárosiak*: Acsay Antal dr. Dedek és Lajos, Demkó György, Dudek János, Ember Károly, Hofhauser Antal, Körösi Albin, Kurtz Vilmos, Liptay Kornél, Reimer János, Saly Dezső, Simonyi, Semadam Sándor, Simon Ignác, Szerlembhegyi Tivadar. Az üresedésben levő két helyre: Moldovány Gyula, Zubriczky Aladár, Szmeccsányi György.

Vidékiek: Bozóky Alajos, Erdélyi Károly, Jedlicska, Kun László, Matyasovszky Lajos, Máthé József, Rainer Lajos, Szinek Izidor,

tam s a feltűnés nélkül való távozás lehetőségének eszközeit kezdtem kutatni. Meg kell jegyezni különben, hogy a gazdám talpa alatt is égett a föld, mert a halálesetek száma aggasztóan növekedett a környéken.

Mr Peabody ezidőtájt valami új csodaszernek a feltalálásán fáradozott, mely szerinte hivatva volt a legáltalánosabb amerikai betegségek, a hideglelésnek gyökeres orvoslására. Bizonyára nem véletlenség, hogy én ugyanekkor súlyosan megbetegedtem és majdnem áthajóztam a tulvilágba. Erős a gyanum, hogy szerett gazdám rajtam próbálta ki új szerének hatását, mert felgyógyulásom óta meg volt győződve találmányának kitűnő voltáról, melyet nyomban el is nevezett «peabody»-nak.

Én azonban megelégettem a veszedelmes szolgálatot s egy szép napon valóságos örömmámmorral olvastam a következő híradást a helyi lap nyil érében:

Utilitárs kerestetik!

Előkelő ur kit jövedelmező üzlete arra készlet, hogy nagy utazásokat tegyen az Egyesült Államokban, fiatal és megnyerő kül-

sejű utitársat keres, kinek ilykép alkalma nyílik arra, hogy minden kiadás nélkül megismerje az Unió legérdekesebb városait és legszebb vidékeit. Elengedhetetlen kellékek: uri megjelenés, műveltség és feddhetetlen jellem. Jelentkezni lehet e lap kiadóhivatalában.

Miután az ismeretlen hirdető egyenesen rám célozni látszott, én pedig gyermekkorom óta nagy hajlandóságot éreztem a kalandokkal kecsesítő utazásra, leültem és szépen kicirkalmazott ajánlkozó levelet irtam a kiadóhivatalba, azután izgatottan vártam a választ.

Szórakozottságom feltűnhetett a gazdám-nak, mert harmadnap megkérdezte tőlem annak okát. Kereken kijelentettem neki, hogy ott fogom hagyni s hogy egy urhoz szerződöm, aki magával fog vinni utazásaira s akinek választát épen most várom.

Képzeltetik meglepetésem, midőn mr Peabody a kabátja zsebébe nyult s a megirt választ rövid uton átnyújtotta. Miután meglepetésemből magamhoz tértem, rövid gondolkodás után elfogadtam ajánlatát s nyomban megállapodtunk abban, hogy a peabodun értékesítése

céljából be fogjuk venni az Államokat. A gazdám óriási reményeket fűzött e csodaszernekhez s azt állította, hogy rövidesen meg fog gazdagodni, aminek majd én is hasznát látom.

Számítása nem is volt épen olyan rossz, mert midőn utunkat csakhamar megkezdtek a nyugati államokban, gyógyszerkészletünk rohamosan lepadt s ugyanily arányban hizni kezdett mr Peabody kis kézi börtáskája, melyben pénzt tartotta.

A gazdám alkalmas kordét szerzett be, melynek lovát ő hajtotta, míg nekem egy ürge ponyt vett, mely hamarosan a legjobb hátas lónak bizonyult. A gyógyszerert utközben én kevertem, ami miatt még ma is nyugtalanító álmaim vannak. Ovatosságból két napnál tovább sohasem maradtunk egy-egy faluban vagy városban, — mert harmadnap ugyanis kivertek volna.

Egy szép nap alkonyán a szürkület ott lepett meg bennünket a virginiai mészhegyek sziklái közt Lovainkat szabadon bocsájtottuk, hogy a gyér füben legelészsenek, mi pedig a kordé közelében épen vacsoránk elkészítésével vol-

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénasavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénasavas ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó szénasavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószert fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt szénasavtartalom miatt a legkülönfélébb gyomor-, légsző- és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta bizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint typhus, cholera megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktankönyvek által ajánlva. Ismertető füzetében olvasható. Házartások számára, másféltéresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénasavval telített viznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztették ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelés. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

igyunk mohai
igyunk mohai
igyunk mohai
igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél és légszőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borviz!

Főraktár: **KISS KÁROLY** urnál Nagyváradon.

Szuborits Jenő. Az üresedésben levő egy helyre: Schvets Vilmos.

Valamint a számvizsgáló bizottság eddigi tagjait: Balogh Sándor, lovag Félő János, Gábor Lajos, Pelikán Krisó, Simon Ignác.

Zichy gróf elnök meleg szavakkal mond köszönetet az egybegyűlteknél s ezzel a gyűlés 12 órákor véget ért. Miután nyomban következett Regis Szent-Ferenc-János-Egyesület gyűlése.

Zichy gróf megnyitja az ülést. Következik az igazgatói jelentés.

Pénztári jelentés után következik Zichy gróf elnök indítványa, hogy exellenciájának köszönetet szavazzanak, leikes éljenzés közepette a gyűlés 12 óra 30 perckor véget ért.

A horvát kérdés. A Budapesti Tudósító jelenti: A horvát képviselők tegnap délutáni 10 órától déli 1 óráig a Continental szállóban értekezletet tartottak, amelyen Medakovich elnök a kormányval folytatott tárgyalások eredményét közölte. A jelentést igen beható megvitatás tárgyává tették, amelynek folyamán annak szüksége állott be, hogy Josipovich Géza horvát miniszternek a horvát képviselők követeléseire vonatkozó álláspontját megismerjék.

Nikolics Vladimir osztályfőnök értesítette erről a minisztert, aki délután 5 órákor megjelent a képviselők értekezletén. Josipovich miniszter a kiegyezési törvényen alapuló követelések tekintetében teljesen megnyugtató nyilatkozatokat tett és készen nyilatkozott a maga részéről a horvát koalíció kívánságának töle telhető támogatására. A miniszternek a képviselőkkel való megbeszélése esti 9 óráig tartott s a miniszter és a koalíció viszonyának teljesen megnyugtató tisztázását eredményezte. Gróf Pejacevich Tivadar horvát bán tegnap este, a horvát képviselők ma reggel visszatértek Zágrábba, ahonnan e hó 12-én ismét Budapestre érkeznek. Nikolics osztályfőnök ma még itt marad, hogy Josipovich Géza miniszterrel a további részleteket megbeszélje.

Az igazságügyi bizottság ülése. A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnap délután Holló Lajos, majd Sággy Gyula elnöklétével ülést tartott. Csizmazia Endre előadó ismertette a Perczel-Csávossy-féle 32.826 kor 60 filléres, illetőleg 6500 koronás ügyet, mely összegek erejéig a számvizsgáló bizottság az anyagi felelősség kimondását kérte a nevezettekre, amit a képviselőház ki is mondott. Indítványozza, hogy a képviselőház elnöke a jogügyek igazgatósága útján záros határidőn belül intézzon felszólítást a fenti összegek befizetésére s ha mégsem fizetnének, a rendes pert, illetőleg a számadási pert indítsa meg a bíróságnál. A bizottság az indítványt elfogadta. A nyugati vármegyék a magyar-osztrák határ kiigazítása miatt irtak fel a képviselőházhoz. A kérvényeket ki adják a belügyminiszternek azzal az utasítással, hogy az eljárást az ország területi épségének megóvása végett sürgősen indítsa meg és egy év múlva tegyen az ügyről jelentést.

Városi közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap szokatlanul élénk és érdekes volt.

Két olyan kérdésben volt vita, amelyik mindenike fontos s azért nehéz lenne a döntés, mert ha mereven az igazságot keressük, a város huzza a rövidebbet.

A hegyi építkezések ügye és egy felebbezés a szárnyas jóságok után szedett vámokról és a helypénznek a sorompóknál szedése ellen:

A tanács mereven ragaszkodik ahhoz, hogy a hegyen nem szabad a felparcellázott földesken lakóházat építeni. A közigazgatási bizottság ülésén a kir. ügyész rámutatott, hogy míg szabályrendeletéről nem gondoskodik a város, amelylyel a hegyi építkezések ügyét rendezzi,

addig nem lehet korlátozni a tulajdonosokat az ingatlan korlátlan használatában.

A csirke-perben pedig elhatározta a közigazgatási bizottság, hogy a vámszedésre vonatkozó összes iratok csatolása után határoz a felebbezés felett.

Az ülésen Glac Antal főispán elnökölt. Jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Bordé Ferenc főjegyző, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató, Varró Domokos kir. főmérnök, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, Virágh Béla kir. ügyész, dr. Baróhy Ákos városi főorvos, Tóth Márton v. th. főügyész, Hlatky Endre, Huzella Gyula, dr. Berkovits Ferenc, dr. Radó Ignác, Sulyok István, dr. Cseresnyés Béla aljegyző.

Az ülés megnyitása után dr. Cseresnyés Béla aljegyző felolvasta a polgármester jelentését a közigazgatás április havi állapotáról. A jelentés érdekesebb adatait a következőkben adjuk:

A közegészségügyi állapot április hónapban, a rendkívüli kedvezőtlen időjárás miatt rossz volt. Sok megbetegülés történt különösen a légzőszervek lobos és húrtos bántalmaiban, minek következtében tüdő és mellhártya gyuladásban 29, tüdőgümőkórban 33 halálozás fordult elő. A hevenyfertőző betegségek nem szaporodtak; vörheny 3 esetben, egy halálozással, a roncóló toroklob 5 esetben, szintén egy halálozással, továbbá a kanyaró 12 és a hőkhurut 8 betegüléssel, halálozás nélkül jelentkeztek.

A Sztarovesz y-alapítványi gyermekkorházban az elmúlt hónap folyamán 56 tekvő és 228 bejáró beteg, — a Szent László járvány kórházban pedig 7 beteg volt gyógykezelés alatt.

A népmozgalmi adatok is kedvezőlenek, amennyiben több volt a halálozás, mint a születés. Április hónapban élve született 67 leány, 73 fiú, összesen 140 gyermek.

Elhalt összesen 91 férfi, 63 nő, összesen 154 egyén. Apadás 14. Városrészek szerink elhaltak: Újvárosban 33, Olaszban 40. Váralja-Velence-Csillagvárosban 19, a kórházakban 62.

Hét éven aluli gyermek 41 halt el, vagyis az összes halálozások 26,6 százaléka.

Szegény beteg összesen 611 gyógykezelte az orsz. betegápolási alap terhére.

Az állategészségügyi állapot, leszámítva 2 eb veszettségi esetet, általában jó volt.

tunk elfoglalva, midőn kellemetlen vendégek jelentkeztek.

A bejelentés egy lövésből állott, melynek nyomán a gazdám szép kentucky-kancája holtan rogyott össze. A közeli városkában hallottuk, hogy a vidéken egy georgiai lőköltő garázdálkodik három-négy társával. — Nem fogtok rajta csodálkozni, hogy a lövés hallatára mindkettőnknek a rablók jutottak eszünkbe.

De nem értünk rá sokáig gondolkodni, mert csakhamar eldőrdült egy másik lövés, mely az én indián-ponnyomat könnyen megsebesítette. En ijedten rápattantam a lóra s ez örült iramban leszáguldott velem a lejtőn. Még ma is rejtély előttem, hogy akkor nyakunkat nem törtük mind a ketten, én és a ló. Mikor leértünk a völgybe s az első rémület elpárolgott, mint a whisky gőze, erőtt vett rajtam a szánalom és a kíváncsiság s lovamat egy fához kötve, óvatosan visszakusztam, hogy gazdám után nézzek.

A homály időközben sűrűbb lett s azonnal a sziklák is elfedtek, úgy hogy észrevétlenül meg tudtam közelíteni előbbi táborhelyünket.

Négy-öt sötét alakot láttam ott mozogni a gazdám körül s a felhangzó rövid szóváltásból megtudtam, hogy Peabody keserű szem-

rehányásokat tesz a rablóknak. Erős meggyőződésem még ma is, hogy gazdám megmenthette volna életét, ha átkozott kizárkóját szó nélkül átengedte volna a rablóknak. De ő e helyett előadást tartott nekik a jogról és tisztességről, amit azok hamarosan meg is untak.

— Jim és Bill, fogjátok meg a yankeet és hozzátok utánam, — szólt a legmagasbb fickó parancsoló hangja után itélve, bizonyára a kapitány.

A két markos legény felkapta a ficánkodó embert s minden tiltakozása ellenére vitte fel a hegynek.

— Hova vigyük, Humphry? — kérdezte az egyik.

— A sárkánylúkhöz, — szólt a kapitány, aki elől haladt a hogy gerincén.

A sziklás, mészköves talaj tele volt kisebb-nagyobb üregekkel s nekem, aki óvatosan a csapat után kullogtam, ugyancsak vigyáznom kellett, hogy a néha igen mély szakadékokba bele ne essem. Mikor körülbelül sejteni kezdtem, hogy a rablók hova tartanak, eléje kerültem a csapatnak. A sziklák alakulása, a gördülő kövek raja és Peabody éktelen ordítása lehetővé tették, hogy megelőzzem a menetet s egy szakadék szélén, elfedve egy

duslombu bokortól, megálltam. Eppen elhelyezkedtem rejtekemben, midőn a rablók oda érték drága zsákmányukkal s tölem alig két lépésnyire megálltak.

— Üss tüzet Jim, — szólt Humphry. — Nem kell világosság, — felelt egy hang. — A szakadék itt van, hanem ne menjetek tovább, mert egyenesen leröpültök a pokolba, melyre úgy is megértetek.

Humphry lehajolt, felkapott egy követ és maga elé hajította. Nagysokára tompa ütődés zaja hallatszott.

— Az ördögbe is, a lyuk itt van az orrom előtt! Ha még egyet lépek, végem van.

Humphry visszalépett s Jim és Bill óvatosan a szörnyű szakadék széléhez vitték Peabodyt, aki folyton hangosan szidta a rablókat.

— Most ide vigyázzatok, — szólt a kapitány. — Jim és Bill megfogják a karját, Nedd és Johnny a lábát.

— Ahán, most értem! — szólt Bill. — Alligatorjáték!

— Igen, — szólt Humphry. — Vigyázz! Fel!

A négy fickó felkapta a gazdám.

— Magasra! Egy!

A szerencsétlen embert meglóbálták a legöbén.

Az érmelléki Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

A közbiztonsági állapot április hóban, leszámítva a városzerte nagy megdöbbenést keltett gyilkosságot, a mely április 7-én éjjel a Rákóczi-uton történt, kielégítőnek mondható.

Lopás 69, sikkasztás 5, csalás 2, súlyos testi sértés 4, könnyű testi sértés 12, gondatlanságból elkövetett gyújtogatás 1, hatóság elleni erőszak 2 és hamis pénz forgalomba hozatala 1 esetben volt bejelentve.

A nyomozás 70 esetben sikeres, 26 esetben sikertelen volt.

Letartóztatva volt összesen 130 egyén, a kik közül az illetékes bírósághoz átkísítették 12, eltoloncoltatott 118.

Kihágási feljelentés 178 tétellett.

A rendőrkapitányi hivatal április hóban 26 külföldi utlevelet adott ki. — Ezek közül 12 Európába, 14 pedig Amerikába szől. Az Amerikába vándoroltak közt volt: ipari munkás 9, napzámos 1, cseléd 1.

A lefolyt hónapban 2 öngyilkosság és 1 tüzeset történt.

A közadók április havi bevételi eredménye kedvezőnek mondható, amennyiben 51327 korona 60 fillérrel több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt:

kincstári adóban	64955 K 87 fill.
kamatban	2421 « 37 «
betegápolási pótdobban	3916 « 88 «
kamatban	79 « 79 «
hadmentességi díjban	131 « 65 «
kamatban	3 « 82 «
házalási adóban	36 « — «
fegyveradóban	4 « — «
agrárkölcsonben	115 « 33 «
kamatban	2 « 36 «
gazd. cselédpénztári díj	1 « 20 «
mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át.	
Városi adóban	21601 K 15 fill.
vizdíjban	4777 « 21 «
törvényhat. u. adóban	3071 « 26 «
kamatban	36 « 76 «
folyt be. A behajtás folyamatban van.	

A lefolyt hónapban megtartott fősorozáson az I., II. és III-ik korosztályból felhívott 580 hadköteles közül megvizsgáltatott 410. Ebből besoroztatott 96; önként előállott 3, besoroztatott mind a három.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú iparhatóság április hó folyamán 31 iparigazol-

— Kettől!

A lóballást megismételték.

— Három! E-reszd el!

Rettenetes, vadállati ordítás hangzott fel. Nagysokára lenn, az ezerlábás mélységben ütődés zaja . . . azután halotti csend.

— Nos, yankee, te nem fogsz bennünket elárulni, — szölt a hosszú gazemker, akit társai Humphry-nek szőllitottak, azután mind az öt rabló némán eltávozott.

Engem a rémület csaknem megfosztott eszméletemtől. Mikor kissé magamhoz tértem s a rablók léptei is már régen elhangzottak, odakuszam a szikla széléhez s a gazdám nevét kiáltottam, eleinte halkán, azután torkom szakadtából. Hiába, szavamra csak saját hangom határozó visszhangja felelt a mélyből.

Még ma sem tudom, hogy miként keveredtem ki a rettenetes emlékü sziklák közül, de az az egy bizonyos, hogy azóta sohasem kevertem többet gyógyszerert. Es ne legyen a nevem Ben Blower, ha még egyszer méregkeverésre vetemedem!

* * *

A hajókonyha felől egy matróz közeledett nagy kanna párolgó whiskyvel s jelentette, hogy Jimmy a zamatos illattól csaknem teljesen meggyógyult.

Ben Blower szeme felragyogott. Nagyot huzott a teljére nyújtott kannából, azután száját törölgetve így szólt:

— Csak egy keverék van, amely nem ártalmas az egészségre és az a whisky!

ványt adott ki; ugyanezen idő alatt megszűnt 3 iparüzlet.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

Czoczek Alajos nagyváradi lakos a vasút állomás mellett vett szőlőterületén lakóházat szándékozik építeni, a tanács azonban az engedélyt nem adta meg. Ez ellen az illető felebbezett a közigazgatási bizottsághoz.

Bordé Ferenc előadó a tanács határozatának feloldását javasolja. A szabályrendelet szerint az építkezési engedély nem tagadható meg. A telek elszakításra vonatkozó korlátozás a szabályrendeletben csak a város belterületére szól. Az építkezési engedélyt tehát meg kell adni.

Rimler Károly polgármester ellenzi az építkezési engedélyt, mert akkor lehetetlen állapotokat teremtenek.

Virág Béla kir. ügyész a polgármester felfogása ellen a törvény nevében tiltakozik. A tanács határozata a magán tulajdonjogát nem akarja elismereni. Azt pedig korlátozni nem lehet. Nincs szabályrendelet, amely a külterületre rendelkezne. A szőlő nem vonható a szabályrendelet alá. Az 5 §. csak telekről szól; minden törvény pedig telek alatt házhelyet említ, tehát csak házhelyre vonatkozik a szabályrendelet is. Tiltakozik az ellen, hogy a szőlőbirtokosokat tulajdonukban a tanács, vagy más háborgassa. Amíg kifejezetten intézkedő szabályrendelet nincs, semmit nem lehet tenni a hegyi építkezések ellen.

Hlatky Endre nagyban osztja a kir. ügyész felfogását; de hasonló kérdésben már nyilatkozott a törvényhatóság, sőt éppen a közigazgatási bizottság is és pedig másként, mint a kir. ügyész ur véleménye. Amíg a miniszteriumnál a kérdésben döntés lesz, addig legalább hozunk egyforma határozatokat, egy állásponton legyünk. Ha addig szabadon engedik az építkezést, 1—2 száz ház lesz a hegyen. Kérje tel a város a minisztert, hogy mielőbb döntsön ezen nagyon fontos kérdésben. A kérdés tényleg nincsen szabályozva, pedig közigazgatási tekintetektől sok hozzászólás van a magántulajdonhoz is. Közegészség, közbiztonság tekintetében is mielőbb kell rendelkezni.

Rimler Károly tisztán lát a kérdésben. A felsőbb hatóság sem szentesítheti, hogy bárki azt csinálja, amit akar. Rendnek kell lenni, mert csak egész új várost nem csinálhatnak a hegyen.

Dr. Berkovits Ferenc azt vitatja, hogy a földeknek a parcellázás után is eredeti rendeltetésében kell megmaradni s azt beépíteni nem szabad. Miből látják el akkor közegészségi és közbiztonsági tekintetektől. A felebbezés elutasítása mellett van.

Dr. Radó Ignác a külföldi példákra mutat, ahol azért van tisztaság, rend, mert kis területen vannak a városok. Nálunk szétszórak a városok, ezért drága a közbiztonság, csatornázás, kövezés stb. Régen építettek úgy szét-szórva. Ma már szükséges, hogy az egészségtelen terjeszkedést köztekintetek miatt meggátolják.

Virág Béla elismeri, hogy a szabályrendelet alapján joga van a városnak a tulajdonjogot bizonyos irányban korlátozni. De a külterületen, a szőlőkben nincs meg ez a joga mindaddig, míg szabályrendeletéről nem gondoskodik. Míg a kérdés szabályozva nincs, sem jog, sem mód nincs a korlátozásra. Ha ő volna a felebbező, polgári pert indítana a város ellen. Mivel a határozat felelősséggel jár, névszerinti szavazást kér, hogy majd megtudhassák, ki az anyagi felelős a határozattal.

Dr. Berkovits Ferenc szavazatáért csak a lelkiismerete előtt felelős, ezért anyagilag senkinek nem kell számolni s azt nem is vállalná el. Ellenzi a névszerinti szavazást. Azt elismeri, hogy a szabályrendelet intézkedése kéts.

Ezután a bizottság többsége a felebbezés elutasítása mellett, a tanács javaslatát hagyta helyben.

A csirkék vámjá.

Móga Károly és társai bihari csirke kofák felszólaltak az ellen, hogy az aprómarhák (csir-

kék, tyukok stb) után darabonként 4 fillér kövezetvámot és 2 fillér piaci helypénzt veszenek a vámsorompónál. A tanács a vámszemélyzet eljárását helyesnek mondta ki, mert a szabályrendelet a 4 filléres tételnél kimondja: »szopós barmok, csikók, bárányok s több etélék«, tehát a szárnyas jóságok is idetartoznak. A helypénzt pedig csak azoktól szedik, vámoknál, akik önként akarják ott fizetni. Ez ellen Móga és társai felebbeztek.

A tanács okoskodását a bizottság tagjai megmosolyogták, látván mint akarja a kacsák és bornyuk közzé bemagyarázni a szárnyas aprójóságokat.

Dr. Berkovits Ferenc és Virág Béla kifejezést is adtak ellenkező véleményüknek.

A polgármester látván a kedvezőtlen hangulatot, indítványozta, hogy az ezen kérdést már korábban tárgyaló iratokat kérjék be s addig halasszák el a határozathozatalt.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

* **Püspökünk születésnapja.** Dr. Szemrecsányi Pál megyés püspökünk Ó Excellentiája tegnap érte születésnapját, amelyen életének 61-ik esztendejét töltötte be. Az évforduló aránylag elég jó egészségi állapotban találta a püspököt. A délvidék enyhe levegőjén való tartózkodás igen jót tett neki, de a hosszú ut kifárasztotta s a múlt heti rossz időben meg is hűlt. Most már ismét jobban van. Naponkint nagyobb sétákat tesz. Egyik legelső útja a temetőbe vitte, Vinkler sírjához, hogy iránta érzett kezeletét le-
rójja. Vinklert nagyon szerette a püspök. Ez a szeretet vezette abban is, hogy aggódva érte, beszéltte őt szentföldi utjáról. Impozáns módon nyilvánult ez a szeretet Vinkler gyémántmiséje alkalmából, amikor az egész egyházmegyét felszólította, hogy együtt ünnepeljen vele. Mikor legutóbb a délvidékre utazva elbucszott tőle, mindkettőjüket nagy elérékenyedés vette elő, mintha érezték volna, hogy utoljára találkoznak ez életben.

* **Mailath püspök Mária Radnán.** Mailath Gusztáv Károly gróf, erdélyi püspök tegnap ünnepelte püspökségének tizedik évfordulóját. Az évfordulót a püspök egész csendben Mária-Radnán ülte meg.

* **Fetser Antal püspöki helynök.** Vinkler József hosszú ideig működött mint püspöki helynök s a megyés püspök távollétében intézte az egyházmegye ügyeit. Halálával megüresedett ez a fontos és nagyon diszes méltóság. Szemrecsányi Pál v. b. t. t., megyés püspök gondossága megtalálta ezen méltóságra a legalkalmasabb és legméltóbb főpapot, Fetser Antal-felszentelt püspök személyében, aki nemcsak évtizedek óta ismeri az egyházmegye ügyeit s nagy képességgel, éles judiciummal bír azok ellátására s intézésére, hanem az utóbbi két évben a betegeskedő Vinkler püspök mellett már pro-vicarius volt. Most a megyés püspök ur Ó Excellentiája Fetser Antal felszentelt püspököt püspöki helynöké és a zsinati vizsgáló bizottság elnökévé nevezte ki.

* **Kinevezés.** Glac Antal főispán Árvá István hajdubagosi jegyzői irnokot helyettes anyakönyvvézetővé nevezte ki.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága tegnap, csütörtökön délután 4 órakor egy perces rendkívüli közgyűlést tartott ismét, hogy a törvénykövetelményének eleget tegyen. A vízmű kibővítéséhez szükséges területek megszerzésének kérdése volt 2-szorra kitűzve. Most már érdemre lehet feleltetni a májusi közgyűlésen.

* **Megyebizottsági tagválasztás.** A nagyváradi egyházmegye Szatmármegyéhez tartozó egyetlen plebániája székhelyén Király-Darócán a napokban volt a megyebizottsági tagválasztás. Két jelölt volt. A szavazás eredménye az, hogy *Krisztián* János ottani plébános 71 szavazattal, 11 ellenében megyebizottsági taggá lett megválasztva.

* **Szatmár üdvözli a kormányt.** Szatmár vármegye törvényhatósága legutóbb tartott közgyűlésén bizalmat szavazott a kormánynak s üdvöző feliratot intézett a miniszterekhez. A vármegye üdvöző feliratában kifejti, hogy ettől a nemzeti kormánytól várja Magyarország gazdasági felszabadulását. A vármegye e közgyűlési határozatát Biharmegyének is megküldötték hasonló szellemű határozat hozatala végett. A szatmári átirat egy ponttal ismét érdekesebbé tette a júniusi megyei közgyűlést.

* **Ünnepelt tanfelügyelő** A nagyváradi tanítók *Bárany* Árpád kir. s. tanfelügyelőt távozására alkalmából lelkes ovációkban részesítették. Tiszteletére szerdán este bucsulakomát rendeztek az Európa szállóban, amelyen a nagyváradi tanítókon kívül számos vidéki kartárs is részt vett. Az estélyen Mikusay József, Horváth István, Szirmay Miksa, Rátkay József és Várady István mondtak lelkes pohárköszöntőket. Az estély a késő reggeli órákban ért véget. A távozó tanfelügyelő új állomás helyét ma foglalja el.

* **Új vágóhid Nagyváradon.** *Köszeghy* József városi főmérnök egy újabb beadványban javasolja, hogy Nagyvárad városa ne a régi vágóhidat bővíttesse ki, hanem a marhavásártér mellett egészen új vágóhidat építtessen. Az átalakításra már megszavazott félmillió koronán felül még 162,208 koronával kellene több a teljesen új vágóhidra. Ennek évi 5,5 százalékos annuitását: 9086 koronát már nem lehet a horribilisan telemtelt vágatási díjakból fedezni. A főmérnök meg is találta a fedezet módját. A gázgyár mögött levő földeket s a régi járvány kórház helyét parcellázza a város s adja el; a mostani vágóhidat pedig katonai barakkoknak alakítsák át. A telkek árának kamataiból és a katonatartási megváltási díjakból fedeznék, amíg a vágatási díjakból nem fizethetik a törlesztést és kamatot. — A fedezet ilyen kijelölése igazán bumultatos szemléletre mutat. Hozzá lehetett volna még venni az Apolót, Széchenyit stb., ez is a városé s el lehet adni.

* **«Budapest» a váradi tanítókról.** A Budapest c. politikai napilap május 1. számában a nagyváradi kitüntetett arany érdemkeresztet tanítókkal foglalkozik. Terjedelmesen méltatja a tanügy és társadalom terén kifejtett, odaadó buzgó működésüket és leközi fényképeiket.

* **Új hid a Körözsön.** Az eskülő—rév és köröstopai utvonalon lévő révi sebes-körözszi hid olyan rozoga állapotban volt, hogy a főmérnök életveszélyesnek tartotta a rajta való közlekedést. Előterjesztést is tett a megyébe, hogy a hidnak vashiddal leendő kicserélését mondja ki a vármegye. A hid újjalakítását a vármegye elhatározta s a terveze-

teket a kereskedelmi miniszterhez küldte fel. A miniszter most visszaküldte az iratokat s elrendelte a helyszíni bejárás megtartását. A bejárás május 28-án lesz s azt *Éltető* Akos miniszteri főmérnök fogja vezetni.

* **Előléptetés.** Városunk köztisztviselőiben álló *Rátkay* bácsi-jának, az arany érdemkeresztet tanítónak fiát, *Rátkay* Lászlót, a lugosi 8. ezredhez hadnagygyá nevezték ki.

* **Szociálisták tüntető felvonulása.** A nagyváradi nemzetközi szociálisták május 1-én tüntető felvonulással egybekötött népgyűlést rendeztek e napnak megünneplésére. A tüntető menet, melyben 12 szakszervezet mintegy 2000 emberrel vett részt, vörös lobogók és szociálista jelszavakkal ékeskedő jelzőtáblák alatt a Széles-utcáról indult meg és a Szaniszló-utcán, Rákóczi-utca, Bémer és Szent László-téren és a Kert-utcán át a Rhédey-kertbe vonult, ahol népgyűlés keretében május elsejének jelentőségét Vántus Károly, a nagyváradi szociáldemokrata párt titkára fejtegette. A népgyűlés után a tömeg békésen eloszlott. Rendezvény nem történt.

* **Szerkesztő változás.** A biharvármegyei tanítók egyik kitűnő sajtó organumának a Biharvármegyei Népmívelésnek főszerkesztői tisztét *Bárany* Árpád távozására folytán *Szirmay* Miksa kir. s. tanfelügyelő vette át. *Szirmay* kiváló szakértő, kitűnő tollforgató s mint ilyen kétségkívül jelentékeny betolyást gyakorol a kulturális fejlődés terén.

* **A halak veszedelme.** A megye igen sok helyén, hol halálal telt folyók patakok folynak a nép tudatlanságából igen sok károkat tesz a hal és rák tenyésztésben. Így legutóbb a margittai járásban a folyó Berettyó, Kisbisztra, Kraszna, folyóvizek halállományának pusztításáról tett feljelentést egy dédai lakos. A fenti vizekben ugyanis a falusi emberek meg nem engedett módon maszlaggal halásznak, minek következtében a megfertőzött vízből érezhetőleg pusztul a hal. A feljelentésre a földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy az alispán indítsa meg a vizsgálatot.

* **A VIII csendőrkerületi parancsnokság,** melynek létesítése még 1903-ban lett kimondva, törvényhozásilag most május 1-én kezdte meg működését. A parancsnokság vezetője most értesítette erről a vármegye alispánját. Az új kerületi parancsnokság körébe Arad, Bihar, Békés és Hajdumegyék tartoznak.

* **Halálozás.** Özv. id. Czimmer Károlyné sz. Vargha Sára. életének 77. évében elhunyt. Temetése ma, pénteken d. u. 3 órakor lesz a Vámház-utca 35. sz. háztól.

* **Alapítvány az árvaház részére.** Ő Felsége a XXV. állami jótékonycélú sorsjáték-jövedelméből 12500 koronát engedélyezett a nagyváradi városi árvaház javára. A városi főszámvéző javasolja, hogy az összeg kamataiból a városi árvaházban két ágyalaptványt létesítsenek, egy fiú és egy leány árva részére.

* **A Püspök-fürdő megnyitása.** Május 1-jével új évet költözött a Püspök-fürdőbe. *Kernáts* János bérlő heteg óta táradhatatlan buzgalommal, semmi áldozatot nem kímélve, arra törekedett, hogy a fürdő jó hírűvé váljon méltóan adhassa át a nagyközönségnek s azt május hó 1-én megnyitotta. A gyönyörű fekvésű és minden kényelemmel ellátott fürdőben kitűnő konyhát, jó italokat és a legfigyelmesebb kiszolgálást találják a vendégek.

* **A leggyorsabb irni tanítás.** Gábel Gyula fővárosi tanító, akit országsszerte ismernek az írás és olvasás gyors betanításáért, melyet ő maga talált ki, tegnapelőtt városunkba

érkezett és meglátogatta Cankl őrnagyot, aki fölkérte Gábelt, hogy mutassa be módszerét a katonaságnál. Gábel készséggel tett eleget e felhívásnak és legközelebb a gyalogságnál 1 óra alatt megtaolt oly egyéneket az írás és olvasásra, akik ez ideig csak ugy ismerték az ábécét, mint az a bizonyos tyúk. Az eredmény elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

* **Öngyilkosság a Vas fürdőben.** Tegnap délelőtt 10 órakor az Uri-utcán levő Vasfürdő egyik kabinjában öngyilkosságot követett el Bernát Izidor 20—22 éves, dr. Nagy Ede berettyóújfalui ügyvéd irodájában alkalmazott irnok. A helyszínen megjelent Eleméry Ferenc rendőr alkapitány és dr. Mayer László tisztiorvos, megállapították, hogy Bernát Izidor öngyilkosságot követett el. Bernát egy 12 mm. revolverrel a szájába lőtt, mely azonnali halált okozott. Az orvosrendőri boncolás, amennyiben kétségtelenül megállapították az öngyilkosságát, melőzve lesz.

x **Mindenkit saját érdekében** figyelemztetünk arra, hogy a költözésközébe szükséges összes cikkeket u. m. függönyöket, garnitúrokat, szőnyeget, madracokat és paplanokat sehol oly olcsón nem szerezhetik be, mint *Haász Manó*nál Nagyvárad, Zöldf. utca elején.

x **Magyar Bank Részvénytársaság** Nagyvárad. Van szerencsénk t. részvényeseinket értesíteni, hogy a teljes kifizetést igazoló elismervények ellenében a részvények pénztárunknál átvehetők. Az igazgatóság.

IRODALOM.

Katholikus Szemle. A Szent István Társulat jeles folyóiratának májusi füzetét dr. *Mihályfi* Ákos szerkesztésében a következő tartalommal jelent meg: *Zichy* Nándor: A telekezeti iskola. *Herzegh* Mihály: A nemzetközi szabadgondolkodók. *Pör* Antal: Nesz-mélyi Miklós. Sociális mozgalmak Svájcban. *Andor* József: Ijjas Tamás végzete. *Vértessy* Gyula: Rossz álom. *Max* Irén: A szegény kis lélek. *Takács* Gedeon: Gsákány vitéz. Folyóiratok szemléje. Könyvismertetések és bírálatok.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Péntek: Egyenlőség.
Szombat: Ocskay brigadéros.

A tolvaj. A *Keszler-pár* vendégszerepléseinek sorozatát A tolvajjal kezdte meg. Kétségtelen dolog, hogy Keszlerék művészi kvalitásai ebben a darabban is érvényesültek; azonban nem lehet elhallgatnunk, hogy az eddigi előadások jobbakk voltak. Nem von ez le semmit Keszlerék tehetségéből, mert hiszen nem nekivaló, egyéniségéhez nem illő szerepben senki sem tud fényes sikert elérni. Keszlernek még inkább megfelelt, bár a csacsogó, a könnyelműség számára nem rendelkezik elég színárralattal. Az idegességet, a heves kitöréseket jól eltalálta, arcjátéka pedig éppen kifejező, jellemző tudott lenni. Keszlernek a szalonférfinak is mindig a hőst láttuk. A közvetlenség melegsége, a hétköznapi ember könnyedsége hiányzott játékaiból. Voltak jelenetei, amelyek hatást keltettek, de egységes sikert aratni a nem reá mért szerepben nem tudott. Mai és holnapi fellépése annál igazibb sikereket ígér.

TÁVIRATOK.

Az új hágai nagykövet.

Budapest, május 2. Ertesülésünk szerint a király Széchenyi Dénes grófot, berlini nagykövetségi tanácsost a legközelebb felmenti ezen állásáról, Széchenyi lesz ugyanis a hágai nagykövetünk.

Minisztertanács.

Budapest, május 2. A budavári miniszterelnöki palotában ma délután 4 órától kezdve minisztertanács volt, melyen a kabinet minden tagja részt vett. Zichy Aladár gróf a tanácskozással délelőtt érkezett meg Bécsből. A tanácskozáson folyó ügyeken kívül vasutas ügyeket és a fizetésrendezést tárgyalták.

A cselédtörvény.

— A munkásügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 2. A képviselőház munkásügyi bizottsága tegnap Giesswein Sándor elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta és befejezte a cselédtörvény tárgyalását. A gyűlésen jelen voltak: Darányi Ignác, Mezössy Béla államtitkár, Bartók József miniszteri tanácsos és Németh József osztálytanácsos, valamint Justh Gyula, a képviselőház elnöke.

Tragikus halál.

Budapest, május 2. Ludvig János főrendiházi tag, a közigazgatási bíróság másodelnöke ma délelőtt tragikus körülmények közt meghalt. Az elhunyt még délelőtt résztvett a főrendiház közoktatásügyi bizottságának ülésén. Innen hazamenet, mikor a propellerre akart szállni, hogy a budai oldalra átérjen, a felszálló hidon hirtelen rosszul lett és összeesett. Meghalt azonnal szívszélhűtésben.

Vasuti előléptetések.

Budapest, május 2. Ma jelent meg május elsejétől számítandó ranggal a vasutas előléptetések és kinevezések listája. A listán nagyon sok a név.

Ó-Budát árvíz fenyegeti.

Budapest, május 2. Ó-Budát éjszakai részben árvíz fenyegeti. Ott helyen méter magasságban áll a víz. Egy munkás ma délelőtt beleesett egy árokba és belefűll a vízbe.

Szerencsés hordá.

Budapest, május 2. A Bazilika sorsjáték mai húzása az 50 ezer koronás főnyereményt Spiró Möríc 788. számú hordár nyerte meg. A szerencsés ember kijelentette, hogy ezután is megmarad hordárnak.

SPORT.

Nagyváradai vívók Budapesten. A nagyváradai derék vívógárda, kikről korábbi számunkban részletesen megemlékeztünk, tegnapelőtt este Budapestre mentek föl a nemzeti vívó klub nagyszabású vívó versenyére. Ezideig 87 nevező van kárdrá. A verseny 4 napig fog tartani az ötödik nap vívóakadémia lesz. A váradai vívók közül fölmentek Jánošy Gyula, Szűcs Sándor főhadnagy, Berger Odön, Lechent-

mayer hadnagy, Malanotty huszár hadnagy. Nagy kíváncsisággal várják vissza a sport emberek a váradiakat, akik valószínűleg nem bus és fájó emlékekkel fognak visszatérni, hanem kitüntetésekkel.

Igazságszolgáltatás.

Májusi esküdtek Május 1-én délután 5 órakor sorsolták ki a május havi esküdt-bírószági ülészsakra behívandó esküdteket és pótesküdtteket *Bary* József törvényszéki elnök elnöklésével.

Rendes esküdtek lettek: Karger, Sándor vendéglős, Verzár Mihály urad. intéző (Ó-Palota), Dobi István gazdálkodó, H. Kóti Mihály földbirtokos (Komádi), Szabadhegyi Géza földbirtokos (Nagyszalonta), Olasz Elemér földbirtokos, Tichy Gyula nyug. vasutigazgató, dr. Várady Zsigmond ügyvéd, Pántya Péter kereskedő, Illyés Ferenc földműves (Nagyszalonta), Szankovics József magkereskedő, Marcsó János földműves (Sarkad), Szmazsenka Ernő villamos vasúti igazgató, Karsai Sándor kisbirtokos (Székelyhid), Fülöp Lajos tankerületi hivatalnok, Bartha József tanító (Biharpüspöki); Deák György magánzó, ifj. Böszörményi Géza takarékpénztári hivatalnok, K. Pálfi Lajos földműves (Komádi), dr. Kovács S. János keresk. isk. igazgató, Szemes László lelkész, Szép Lajos p. ü. titkár, dr. Békefi Gyula ügyvéd, Tisza István gróf földbirtokos (Geszt), dr. Papp Korjolán ügyvéd, Szakács Antal p. ü. számtiszt, Patzkó Géza pénzügyi számlellenőr, Winkler Lajos polg. isk. igazgató, ifj. Papp Imre gazdálkodó. Telegdy József földbirtokos (Mezőtelegd).

Pótesküdték: Németi Gáspár kőműves, Hartányi József bormérő, Stic János gazdálkodó, Ujvári Vilmos bádogos, ifj. Feketi Sámuel asztalos, Kiss Gyula szíjgyártó, Boros Lajos kőműves, Fudally Bálint szabó, Vaszil György szabó, Moknás János csizmadia.

NYILTTÉR.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-utcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. **Eredeti Panama-kalapok.** Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zefir ingek. Elegáns divatmellények.

Egyedüli raktár a hírneves **Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.**

HIRDETESEK

jutányos árban felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irta: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

31.

Es most vége volt a négyesnek és az utána következő válogatott és. mint mindig bőséges souper is véget ért, melynél Lensky amaz őszinte, a legszerényebb vendéget sem mellőző szívélyességgel csinálta a honneuröket, mely őt mindenkor különösen jellemezte.

Reggeli két óra volt s a lakás csak imént ürült meg; a csillárok még ragyogtak. Lensky a zongoránál a hangjegyeket rendezgette; Natália a szoba közepén állt, egész magasságára telegyenesedve s nyilván egy ideges rohamot igyekezett leküzdeni. Zsebbevalóját ajkaihoz szorítá — de ez mitsem használt. Egyszerre felsikoltott:

— Kell-e, hogy ezen emberek fogadjam! Inkább pad-ot surolok! — S ez alatt oly mozdulatot tett, mintha valamit szét akarna tépni.

— Mit akarsz mondani? — kérde férje lassan. Halálsápadt lett és hangjában tenyegetés dörgött. A fiatal nő összevont szemöldökkel, csak tovább rágódott zsebbevalóján.

Ekkor vége szakadt Lensky türelmének. Felkapott egy magas japáni vázát és oly erővel vágta földhöz, hogy ezer darabra tört. Aztán elhagyta a szobát, zajosan becsapva maga után az ajtót.

Natália pedig mélyen sértve nézett utána és görcsös, jajgató zokogásban tört ki.

Pár perccel később, midőn még mindig sírva és minden ízében reszketve egy díván sarkában feküdt, melynek párnái közé temette arcát, egyszerre egy meleg kéz érintését érezte vállán. Felpillantott; Lensky állt mellette. Nehezen leküzdött felindulásának nyomai még ott voltak halovány arcán, de azért aggodalomtelten hajlott le nejéhez és szeliden mondá:

— Nyugodjál meg Natália, hisz mindez meliékes dolog. Szegény Natália! Mindezt előbb kellett volna meggondolnom. Nem fogsz már fogadni senkit — egy lelket sem, a ki nincsen inyedre — csak hagyj fel a sirással, mert ezt ki nem állom!

Férjének első nyájas szavára, Natália haragja gyötrő megbánássá és megszegyenüléssé változott.

— Csak nem fogod komolyan venni, amit mondtam! — kiáltá. — Lehetetlen, hogy ezt az örültséget komolyan vedd; ugy szégyellem magam — óh, nem is tudom elmondani, mennyire röstellem a dolgot! Megbocsájhatatlanul viseltem magam — de oly fáradt, oly ideges voltam — dorgálj meg, szidj ki jól, haragudjál rám s csak azután bocsás meg, különben még jobban lesujt elnézésed! — És ezalatt kezét csókolgatta és zokogott, mintha a szíve megrepedne belé.

Lensky simogatta, dédelgette mint egy kis gyermeket, mely nem akar megnyugodni és a fiatal asszony folytató: — Majd beletalálom még magamat helyzetembe — mindnyájával szíves leszek — no bizony, mintha még azt a kis áldozatot sem bírnám meghozni művészi állásodért!

Ekkor szavába vágott férje. — Nem fogadok el tőled áldozatot, még a legkisebbet sem, ezt nem akarom! — kiáltá szenvedélyesen. Mi közöd neked művészi állásomhoz? Semmi közöd nincs semmihez, csak egy a dolgod, engem szeretni és boldognak lenni — ha arra még képes vagy — tevé hozzá suttogva és oly gyöngédséggel, melybe nőszülése óta ma először némi keserűség is vegyült.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCKICS GYULA

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon az

✻ Amerikai áruházat, ✻

melynek eddig is vezetője voltam, átvettem s azt a saját nevem alatt tovább fogom vezetni

és hogy az őszi idényre annál szebb és dusább raktárt bocsáthassak a nagyérdemű közönség rendelkezésére, elhatároztam, hogy a jelenlegi raktárt, minden elfogadható árban eladom. Tehát mindenkinek saját érdekében ajánlom, hogy szükségletét mielőbb szerezze be a

tavaszi és nyári újdonságokból, melyekből raktáram dusan fel van szerelve. — Jelenlegi raktáramban vannak, a legfinomabb ízlést is kielégítő divatcikkek, u. m.: Női ruha szövetek, divat bluz, selymek, valódi angol bluz, zefírek, vásznak és asztalneműek, harisnyák és sok más egyéb itt fel nem sorolható divatcikkek. Azonkívül szőnyegek és függönyök, melyekből szintén nagyválaszték áll a vevő közönség rendelkezésére

Az olcsó árakról mindenki meggyőződést szerezhet.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel: **HÁASZ HENRIK** női divat áruháza, **NAGYVÁRAD, Rákóczi ut. Bazár-épület.**

3759—907. szám.

Hirdetmény.

Az automata vámtarifához tartozó magyarizációk értelmében eddigelé csak az 5 mm. vastagságú fonalak tarthattak igényt kéveköti fonalak gyanánt 12 K. vámtétel mellett való elvámolásra, ellenben a vékonyabb fonalak nem mint kéveköti, hanem mint egyéb fonalak gyári felszerelésben 3 k. 60 f. kis forgalmi felszerelésben (tehát gombolyagokban vagy motolákban) pedig 43, illetőleg 83 kor. vámmal voltak terhelve.

Miután azonban a gazdaközönségnek a fonalakra az arató gépekkel kapcsolatos kévekötiéknél, valamint a szalmapréselés és számos egyéb mezőgazdasági munkálatnál szüksége van, illetőleg a mezőgazdasági munkálatok érdekében áll, hogy a megnevezett fonalak beszerezhetése a kis forgalmi felszerelésben is olcsóbbá és könnyebbé tétessék: a m. kir. kereskedelmi s pénzügyi minister urakkal létesített egyérmű megállapodás alapján az autonom tarifához tartozó magyarizációk ebből a célból módosítottak.

E módosítás lényege az, hogy a fonalak kéveköti fonalak gyanánt való behozatala esetén nem köttetik a legalább 5 mm. vastagság ismervéhez, hanem jövőre vékonyabb fonalak s kéveköti gyanánt lesznek elvámolhatók. Ehhez képest a manille és siselkender fonanak, melyek a belsőidőn nem termeltetnek, melyeknél

tehát az eddigi magasabb vámvédelem csökkentése hazai termelési érdekeket nem érint, a jövőben az eddigi 43, illetőleg 83 k. 100 kilogrammkinti behozatali vám helyett csupán 12 kor. behozatali vám alá fognak esni.

Az e tekintetben létrejött megállapodás a következő:

»A vámtarifa 204, 205 és 206 számúhoz tartozó megjegyzések a következőleg módosítanak: az ezen jegyzet alá tartozó kéveköti fonál alatt az aratógépekhez, szalmaprészekhez stb. használt durva egyszerű vagy cernázott rendszerint csupán lazán sodrott (festett, kátrányozott stb.) legalább 1 klg. súlyú gombolyagokban vagy motolákban elhelyezett fonalak értendők.«

A m. kir. pénzügyminister ur a fenhatósága alá tartozó vámhatóságokat a fentiek értelmében megfelelően utasítani fogja.

Továbbá miután kéveköti fonalak a zsi- ngszerűen összesodrott kókuszrostokból is készíttetnek, mely fonalak egyúttal a-ra is alkalmazsak, hogy a kókusztörzseknél s szőlőművelésnél valamint a mezőgazdaság egyéb ágainál használtatassanak, intézkedés történt az iránt is, hogy az e tekintetben netalán felmerülő szükséglet kielégítése szintén megkönnyítessék.

E célból, szem előtt tartván azt is, hogy fejlődő kender s lentermelésünk a külföldről behozandó kókuszszinegek beözönlése által ne veszélyeztessenek, a kókuszfonalak kedvezményes behozatala bizonyos ellenőrzéshez köttetett, illetőleg a tarifa 219/a számához fűzött jegyzet kiterjesztő magyarizációt nyert oly érte-

lemben, hogy a bpesti m. kir. fővámgazgató illetőleg az illetékes pénzügyigazgatóságok a hozzájuk intézendő beadványok alapján engedélyt adhatnak arra, hogy a kókuszfonalak vastagságukra való tekintet nélkül engedélyjegyek ellenében erentul kéveköti, kókusztörzseknél és hasonló mezőgazdasági segédeszközök készítése céljából vámmentesen hozattassanak be a mezőgazdasági üzemben való alkalmazás végett. Az ily fonalak vámmentes behozatalának engedélyezése azonban csakis egy, az illetékes vármegyei gazdasági egyesület, mezőgazdasági bizottság vagy mezőgazdasági termelési szövetség által kiállítandó bizonyítvány ad igényt. Illetékes gyanánt a gazdasági egyesület stb. tekintendő, melynek kerületében van az az üzem. a hol a fonalak felhasználatni fognak.

Hogy a gazdasági egyesületek stb. ezeket a bizonyítványokat minden kétséget kizáró hitelességgel állíthassák ki, az érdekelt magánfél (testület stb.) az illetékes községi előjáróság által aláírt bizonylattal a gazdasági egyesületnél igazolni tartozik, hogy oly ingatlan van, melynek mezőgazdasági üzeme a kedvezmény megadását indokoltá teszi.

Mindezeknél fogva felhívom az érdekelteket, hogy ide vonatkozó szükséges bizonylatukat hivatal mnál megfelelően láttamoztassák (Városháza I. emelet 4. sz.)

Nagyvárad, 1907. április hó 3. án.

Rimler Károly,
polgármester.

HAÁSZ MANÓ női kézmű- és divatáruháza NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca elején

A költözködéshez szükséges szőnyegek, függönyök, garnitúrák, paplanok, és matracok a legnagyobb választékban kaphatók.

Ugyszintén minden más nyári cikkekben is gyönyörű újdonságok vannak.

Az árak pedig, tekintettel a nálam levő nagy forgalomra, a legolcsóbbak.

LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB
nyaralási vállalat

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni fővárosi mintára berendezett **Molykár elleni megóvó vállalatunkra.**

Elfogadunk nyári gondozás felöltség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyeget stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel:

Zboray Gyula és Társa

szücs üzlete, Fő-utca 7. sz.

Tanuló

fizetéssel felvétetik
Kelemen Béla,

— könyv- és papirkereskedésében, —
NAGYVÁRAD Kossuth Lajos-utca.

Moskovits

cipőgyár

Kossuth-utca

Helyi ipar!

1719—1907. ttkv. sz.

30—40—1904.

Arverési hirdetmény kivonat.

A székelyhidi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzhírré teszi, hogy a kir. kincstár és Balog Lajos csatlakozott végrehajthatóknak Jákob János és Jákob László által képviselt kiskoru Jákob László elleni 439 kor. 17 fill., s 60 kor. tőkék és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék (a székelyhidi kir. járásbiróság) területén levő Vasad községben fekvő következő ingatlanokra:

1. A vasadi 26. sz. tkvi betétben I. 1—9 sorszám, 66., 67., 673., 774., 847., 1075., 1076., 1287., 1393—14. hrsz. alatt felvett jószágtestre 2460. azaz kétezerháromezredkorona korona kikiáltási ár mellett;

2. a vasadi 26. sz. tkvi betétben II. 1. 2. sorsz., 547., 548. hrsz. alatt felvett jószágtestre 53. azaz ötvenhárom korona kikiáltási ár mellett;

3. a vasadi 26. sz. betétben I. l. sorsz. a. felvett 14—1840. rész legelő jutalékra 393,

azaz háromszázkilencvenhárom korona kikiáltási ár mellett az árverést elrendelte.

Az árverés az 1907. évi május hó 18-án d. e. 10 órakor Vasad községben, a község házában fog megtartatni.

Az árverési feltételek a székelyhidi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál és Vasad község előljáróságánál tekinthetők meg.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 246 koronát, 5 kor., 30 fill., és 39 kor. 30 fill. készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Székelyhid, 1907. március hó 5.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Istók,

kir. albiró.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

divat üzlete

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő **CSORDÁS TESTVÉREK fűszer és csemege üzletét átvettük**, azt korszerűen, a legjobb új árukkal berendezve

MEZEY JÁNOS és TÁRSA

törvényesen bejegyzett cégünk alatt tovább vezetjük, **raktáron tartunk**

NAPONTA FRISS TEA-VAJAT

Az általános fűszer, anyagáru és déli gyümölcsökön kívül, még mindennemű csemege-árukat, sajtok, hidegfelvágottak, különféle conservákat, asztali- és csemege borok, pezsgők, likőrök, angol rum, küi- és belföldi cognak, friss töltésű ásványvizeket.

Vetemény magvakat, mindennemű gazdasági cikket.

A n. érdemű közönség szives támogatását kérjük, biztosítva t. vevőinket, szolid árak mellett, becsületes és figyelmes kiszolgálásról.

Csodálatos olcsó!

Vásárlásra ritkán alkalom!

kinálkozik mostan egy **rövid ideig** a t. vevőközönségnek

TESZLER SIMON gyapjuszövet és posztónagykereskedőnél (Zöldfa-utca 33.)

Ki célba vett **más vállalat** következtében raktárán levő összes árucikkei mélyen leszállított árban bocsátja eladásra.